

תוספת שבת

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

עדיין מחפשים
תורמים להדפסת
קובץ עלוני תוספת
שבת לשנת תשפ"ה
ניתן לקבל קבלה
לפי סעיף 46

זמני הדלק"נ שבת פרשת ויצא
ירושלים: 4:00 מוקדם: 3:50
בני ברק: 4:14 מוקדם: 3:04
מודיעין עילית: 4:08 מוקדם: 3:58
חיפה: 4:05 מוקדם: 3:55
טבריה: 4:01 מוקדם: 3:51

סיפור מרבי ירוחם זיע"א לפר' ויצא: מאחר שמתחילת החורף היו תאונות קשות בימי שישי בצהריים יציאת צדיק עושה רושם! מי שיוצא מאוחר בערב שבת אין לו השגחה!!

ובפרט בתקופה קשה זו שהמון העם מתחזקים בשמירת השבת, וראינו בחוש שהשבת שומרת על שומריה, זה הזמן שצריכים להתחזק בכבודה ולהזדרז בהקדמתה, וכמובן להימנע מלצאת מחוץ לעיר בשעה מאוחרת.

**דברי מרן רשכבה"ג הגר"ד לנדו שליט"א
בכינוס שנערך בביתו:**

סיפר לי נהג מסורתי בדמעות הוא רוצה לשמור שבת ורצה להוריד אנשים תחנה מוקדמת, כדי שיספיק לחזור לביתו, אבל הנוסעים התעקשו ליסוע עד הסוף והתחנן בדמעות שרוצה לשמור שבת ולא יספיק לחזור לביתו ולא שמעו לו, והנהג בא לבכות לי החרדים לא איפשרו לי לשמור שבת,

יש חרדים שהם יודעים לצעוק שבת שבת ברחוב בשבת, למחללי שבת אבל מי שנוסע מאוחר ביום ששי עליהם צריך לצעוק שבת על החרדים האלה שנוסעים מאוחר הם מחללי שבת. למה נוסעים מאוחר, אתה לא מסתדר תישאר בבית לא יקרה שום דבר יש לך חלות ויין בבית מספיק, וזה רואים בשטח שבאים ברגע האחרון, איך נוסעים בזמן כזה אם יהיה תקלה אם יהיה פקק איך נוסעים.

ומרן שליט"א סיפר את המעשה הבא: היה מעשה עם ר' יוסף דינקלס זצ"ל שהכרתי אותו טוב, היהודי הזה לא היה נוסע אחרי חצות, בשנת תרפ"ט היה הטבח בחברון והיה גר שם והוא היה אז ביפו והיה קנאי גדול לא רצה להשתמש בתחבורה שמחללת שבת ראה שחצות נשאר ביפו, והיה ליל שבת והיה לו הדרת פנים מיוחדת ואת הערבים זה הרגיז והערבים יצאו 'איפה יוסף' ורצו להרוג אותו, ובגלל ששמר שבת לא ליסוע אחרי חצות השם עזר שנשאר בחיים, לא כל אחד יכול לעמוד בזה זה הברכה של שבת שניצל ממוות, עכ"ל

עובדות נדירות על הגה"ג רבי שלום כהן זצוק"ל ר"י פורת יוסף:

(בסי' רס"ב ס"ג) שאמרו שזהו מהלכ' כבוד שבת. והעיד מחותנו הגר"ש עטיה שליט"א שהרב אמר לו פעם: אם האשה בבית ביום ו' מהראוי שבעשר בבוקר תגמור ההכנות!! ואם האשה עובדת ביום ו' תקדים לסיימם בליל שישי! כדי שיוכלו לקבל שבת בזמן וברוגע, ואמר שהכל תלוי בהרגל, וכך נהג אצלו בבית

בפרשת חיי שרה מספר מרן המשגיח הג"ר ירוחם ליוואוויץ זצוק"ל בספרו דעת תורה (עמ' קנ"ו) על הפסוק בסיפור אליעזר "אנכי בדרך נחני ה'" (כ"ד כ"ז) שלפעמים הולכים בדרכים מסוכנות ורואים השגחה, וכמו תינוק שלוקחים אותו ביד ולפעמים הולך בדרך סלולה ואם ה' לא ידריך עליה, לשוא יהיה כל צמלך, (עיי"ש בהרחבה) ומביא רבי ירוחם זיע"א עדויות מעצמו, שהלך בערש שבת והיה בלי השגחה.

מספר רבי ירוחם שגר בסמוך לקעלם ומעולם לא חזר לביתו בערב שבת, כי כמה עיכובים מתרחשים כשנוסעים בער"ש, והנה פעם אחת היה לי נחיצות גדולה ונסעתי לביתי בער"ש ואמנם יצאתי מוקדם מאד וזמן הרבה קודם השבת, וכמעט שנשארת על הדרך ובקושי גדול הגעתי סמוך להדלק"נ, כל מיני מכשולים והרפתקאות שיכלו להתרחש עברו עלינו, פעם נשבר הסדן של האופנים ופעם נשבר האופן עצמו, פעם זה ופעם אחרת ממש כל שעה ושעה קרו לנו דברים מחודשים וראינו ממש בחוש כי אין ה' איתנו בדרך, ומאז קבלתי על עצמי לעולם לא לצאת בערב שבת!! ומאידך בזמן מלחמה הלך והיה לו סיעתא דשמיא מיוחדת וידע שזה הדרך

הנכונה אשר הוכיח לפני ה'...

וכבר זעק רבינו הגדול מרן רשכבה"ג הגר"ד לנדו שליט"א: שאסור לצאת מאוחר, ובפרט אלו שנוסעים בתחבורה הציבורית שמכשילים את הנהגים שצריכים לחזור לביתם בחילול שבת ובפרט כשיש עיכוב בדרך... והם אלו העושים תחבורה בשבת... ואפי' אם יש שמחה משפחתית והתעכבו ולא יצאו מוקדם, החתן והכלה יסתדרו בלעדיהם.. וכבר אמר החפץ חיים שהשבת מברכת ומצילה לכל שומריה, ואם יזהרו בזה ויקדימו בנסיעות מחוץ לעיר ובהקדמת כניסת השבת יתברכו בכל הברכות.

הגר"ש זצ"ל עורר רבות על קבלת השבת מתוך רוגע ושמחה, והיה רגיל על לשונו דברי הרמב"ם בהלכ' שבת (ל' ב') ויושב בכובד ראש ומייחל להקבלת פני השבת, כיוצא לקראת המלך, ושצריך תמיד להתכונן מוקדם. והיה תמה איך יש בתים שבצפצוף עדין עסוקים בהכנות לשבת?? הרי זה סותר את דברי הרמב"ם והשו"ע

שלפני חצות היום הבית כולו היה מוכן לשבת!!

וסיפר חתנו הגר"ד קדוש שליט"א שהאירוסין שלו היו בליל שישי בבית הרב כהן, והשמחה הסתיימה בשעה מאוחרת, וכשהגיע ביום ו' בצהרים להתארח שם, היה בהלם שהכל היה כבר מוכן ומסודר, כאילו לא היה שם שמחה אתמול, וכל הבית היה מוכן, ושקט מוחלט בבית וכמו שכתוב כל מלאכתך עשויה!!

וכך סיפר בנו רבי שמעון כהן שליט"א על אביו זצ"ל: בתחילת מגיפת הקורונה, ששאלוהו במה להתחזק ענה: בשמירת קדושת השבת! ופירט ג' דברים: הדבר הראשון היה: להזהר ולהזדרז מאד בכניסת השבת, ובפרט בימי שישי הקצרים, על כל אחד החובה להקדים ככל שניתן ההכנות לשבת, וכשעקרת הבית עובדת בימי ששי

חובה להקדים הכנת המאכלים לימי ה', וע"ז אמרו רבותינו שזהו שנאמר בפסוק ושמרו בנ"י את השבת, והיינו שיש ושמרו בנ"י שזהו השמירה והזהירות בשבת, ויש לעשות את השבת ע"י שאדם מקדים ומכניס את השבת מוקדם ככל האפשר, וע"ז אנו עושים את השבת! ב' ללמוד ולשנן הלכות שבת, ומומלץ בסעודות השבת עם המשפחה.

ג. לקדש את השבת, והיינו להזהר שלא לדבר ביום השבת דברי

מכתב בכת"ק של הגה"ג רבי שלום כהן זצוק"ל:

כידוע שעם ישראל נקרא בשם "עם מקדשי שביעי", וי"ל דאנחנו גם מוסיפין לקדש עוד מחול על הקודש, וכל מה שתוסיף זה מראה על חשיבותך את עצם המצוה, ולכן 'בודאי' שבת שהיא 'מקור הברכה' תעניק ברכה לכל המשתדלים להוסיף בקדושתה, ויזכו לבנים ת"ח ובנות המסיעות להיות לעזר להקים לתורה ולירא"ש מתוך בריאות ועושר ושמחה כל הימים, מכרך שלום כהן.

ההוראה של מרן הרב שך זצוק"ל: להתחזק בלימוד בימי שישי שבת

סיפר הגר"ש כהן זצ"ל בכינוס ראשי ישיבות של לב שומע: שעפ"י הוראת מרן הגרא"מ שך זצוק"ל מסר שיעור גם בימי שישי, שהרב שך אמר לו זאת כששלחוהו פעם לבקשו שיקדימו את תחילת הזמן, השיב לו הרב שך קודם שיתחזקו בשישי שבת, שזה יותר זמן מהקדמת שבוע של תחילת הזמן!! ומאז מסר שיעורים גם בימי שישי, וקרא גם לכל הראשי ישיבות שליט"א לעשות זאת.

חול האסורים בשבת, ולקבוע כמה שיותר סדרי לימוד ושיעורי תורה בשבת, וכידוע מהבן איש חי שכל שעת לימוד בשבת חשובה כאלף שעות!! ומי חכם ישמע כזאת ולא יזכה לזה? וה' ישמע שועתינו..

בצעירותו אבא סייע ככל הנדרש, ובהמשך היה מיטיב את הנרות, בימי שישי מסר שיעור בישיבה במנחת חינוך במוסך השבת, ולאחר השיעור הלך למקוה, אחר כך היה נח מעט, והיה מוכן לשבת ולמד עד כניסתה, ואז אמר שיר השירים, וכך גם קיים דברי הרמב"ם ויושב בכובד ראש ומייחל להקבלת פני השבת, כיוצא לקראת המלך, ויצא רגוע לישיבה, וכפי שהורה לרבים שמהראוי שמשעות הצהרים המוקדמות הכל יהיה מוכן,

וכן נהג אצלו שכבר משעות הצהרים היה כל האוכל על הגז

מוכן לשבת, וגם הרבנית ישבה ואמרה תהילים ולמדה מעם לועז, וישבה במנוחה מוכנה לקבלת השבת.

וגם כשיצא מחוץ לעיר הקפיד שיגיעו מוקדם, וישאר זמן לצפות לשבת, ולפעמים אפי' יצא כבר בשעות הבוקר... וכששמע וראה כאלו שמאחרים לצאת היה מביע את מורת רוחו, ואמר איך אפשר לנהוג כך? ונזכה ללכת בדרכו ולשמור שבת כהלכתה. (מתוך אוצר גליונות גליון כ"ד)

המשך דברי מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א למרן רשכבה"ג הגר"ד לנדו שליט"א בסוכות האחרון: מה יעשה יהודי במשמר המלכה באנגליה בשבת?

בקובץ תשובות (ח"ג סימן נא), שהביא את דברי הערוך השלחן (סימן שא סעיף נא) שהעובד בצבא המלך הרי הם כבגדין]. מרן רבי דב לנדו: תשובה יפה מאד! אין לזה שום משמעות. אבל יש כאלו מחבלים שדוקרים בסכינים... הגר"י זילברשטיין: הם חיות, לא בני אדם...

מרן רבי דב לנדו: זה חיות, מגיע להם התואר הזה, אבל הם בני אדם, יש להם אידיאלים, וכל מיני שגעונות וכל מיני דברים. אצלם על פי הדת שלהם, לדקור בני אדם זה דבר חשוב... זה דבר ידוע, אני לא מכיר את הפרטים, אבל הם דוקרים, הם מזכירים את הבורא, שם ה', הם מייחדים ייחוד גמור, כמו שהרמב"ם אומר.

תלמידו הרב אולמן: אבל זה כלי אחר, חרב וסכין זה כלי אחר, בחרב לא משתמשים...

מרן רבי דב לנדו: אתה צודק, ואתם צודקים, אבל בכל זאת... (תקציר מאוצר הפרשה פר' לך לך)

סיפר הגרי"ז: יש באנגליה משמר המלכות, שהולכים עם חרב, הם הולכים עם זה כל הזמן, עכשיו נודע לאחד מהם שהוא יהודי, שאמא שלו הייתה יהודיה, אז הוא שאל אותי, אם מותר לו ללכת עם החרב שלו בשבת... חרב שהיא לקישוט, אמרתי, שהיום אף אחד לא משתמש בזה, וזה רק קישוט.

וההסבר שנאמר במשנה במסכת שבת (דף סג ע"א): "לא יצא האיש לא בסייף ולא בקשת... ואם יצא חייב חטאת", אם כן בנידוננו אסור. אך יש לחלק, דהמשנה נאמרה במחזיק את החרב בידיו שאז נחשב למשאו, משא"כ בשאלתנו שהנדון הוא לצאת בחרב התלויה בחגורתו אשר במתניו, והוא דרך מלבוש "חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך" (תהילים מה, ד). ועוד שאלתנו היא במדינות שאת החרב נושאים על פי חוק ולא כ"כ בשביל הצורך, אלא נהפך להיות כמו מדים, שבה נלענ"ד דמותר דאין זה חרב אלא מדים ותכשיט. יעוין בשו"ת חלקת יעקב (ח"א סימן סז) שדן בשאלה זו, והעלה שם כמה צדדים לקולא, יעו"ש. וכן יעוין במש"כ מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל